

- 17 da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,
kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Hoge Raad der Nederlanden ved dom af 13. oktober 1976, for ret:

Såvel artikel 12 i forordning nr. 3 som artikel 13 i forordning nr. 1408/71 udelukker, at en arbejdstagers bopælsstat i medfør af sin sociallovgivning kan opkræve bidrag af den løn, som arbejdstageren har indtjent ved arbejde, der er udført i en anden medlemsstat og derfor er underlagt denne stats sociallovgivning.

Kutscher	Donner	Pescatore	Mertens de Wilmars	Sørensen
Mackenzie Stuart		O'Keeffe	Bosco	Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 5. maj 1977.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT J.-P. WARNER FREMSAT DEN 30. MARTS 1977 ¹

Høje Ret.

Denne sag er forelagt Domstolen af Hoge Raad der Nederlanden med an-

modning om en præjudiciel afgørelse. Appellanten for den nationale ret er H.O.A.G.M. Perenboom. Indstævnte er »inspecteur der directe belastingen« (skat-

¹ — Oversat fra engelsk.

temyndigheden) Nijmegen. Tvisten mellem parterne drejer sig i al korthed om, hvorvidt Perenboom var forpligtet til at betale nederlandske socialsikringsbidrag for året 1972. Perenbooms anke til Hoge Raad er rettet mod en dom af 31. januar 1975 fra Gerechtshof Arnhem, der fastslog, at han havde en sådan pligt.

Gerechtshof har i al korthed lagt følgende faktiske omstændigheder til grund.

Perenboom blev født i august 1955. I hele året 1972 boede han hos sine forældre i Nijmegen. Han gik i skole indtil juni samme år, da han bestod realeksamen. Dan han ikke kunne finde beskæftigelse i Nederlandene, arbejdede han fra 14. juni til 18. august og igen fra 2. oktober til 21. december 1972 i Forbundsrepublikken Tyskland. De lønninger, han indtjente dér, var underkastet tysk indkomstskat og tyske socialsikringsbidrag. Hans skattemæssige indkomst, omregnet fra DM til nederlandsk valuta og efter hensyntagen til visse fradrag, som var hjemlet efter den nederlandske skattelovgivning, udgjorde 4 015 Fl. Dette beløb var fritaget for nederlandsk indkomstskat, ikke blot fordi det var lavere end den nederlandske skattemæssige bundgrænse, men også fordi der var opkrævet tysk skat heraf. Perenboom var ikke på noget tidspunkt i 1972 beskæftiget i Nederlandene.

Hoge Raad henviser i sin forelæggelseskendelse til den relevante nederlandske socialsikringslovgivning. Denne består af fire »almindelige« love, der hjemler forskellige slags ydelser, nemlig Algemene Ouderdomswet (ydelser ved alderdom), Algemene Weduwen- en Wezenwet (ydelser til enker og forældreløse), Algemene Kinderbijslagwet (ydelser til børn over for hvem der består forsørgerpligt) og Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (dækning af særlige udgifter til lægebehandling). Det lader til, at enhver mellem 15 og 65, som er bosiddende i Nederlandene, er forsikret under disse love og skal betale bidrag på grundlag af den skattemæssige indtægt. Ydelser er imidlertid

ikke afhængige af bidrag; således kan en person modtage ydelser, selv om hans indtægt aldrig har været tilstrækkelig til at gøre ham bidragspligtig.

Hvor en person kun en del af året er omfattet af denne lovgivning, fastsættes størrelsen af hans bidrag efter en forholds­mæssig del af hans indtægt, idet et år i så henseende anses for bestående af 360 dage (jf. artiklerne 4 og 5 i gennemførelsesloven — Uitvoeringsbeschikking premieheffing volksverzekeringen — af 24. februar 1968). I tilfældet Perenboom indrømmede indstævnte, at han i medfør af fællesskabsretten (artikel 12, stk. 1 i Rådets forordning nr. 3 og artikel 13 i Rådets forordning nr. 1408/71 i de perioder, hvor han arbejdede i Forbundsrepublikken var undergivet tysk og ikke nederlandsk lovgivning. Parterne er enige om, at den resterende del af 1972 udgjorde 217 dage. På dette grundlag fastsatte indstævnte Perenbooms bidrag i forhold til $\frac{217}{360}$ af hans indtægter, der beløb sig til 4 015 Fl, dvs. i forhold til 2 420 Fl. Gerechtshof Arnhem stadfæstede denne fastsættelse.

Der består ingen tvivl om, at denne fastsættelse var gyldig ifølge nederlandsk ret. Perenboom påstår imidlertid, at den var uforenelig med fællesskabsretten, for så vidt som anvendelsen af nævnte ret medførte, at han blev pålignet bidrag for den del af året, han var omfattet af den nederlandske socialsikringslovgivning, men hvor han intet tjente, af en forholds­mæssig del af de indtægter, som han optjente, medens han arbejdede i Tyskland og var omfattet af tysk lovgivning. Han anfører, at dette betød, at den nævnte del af hans indtægter blev pålignet socialsikringsbidrag to gange, en gang i Tyskland og en gang i Nederlandene, hvilket han anser for stridende mod hensigten med de pågældende fællesskabsforordninger.

Som Domstolen vil huske, blev forordning nr. 3 afløst af forordning nr. 1408/71 fra den 1. oktober 1972. Den førstnævnte forordning var gældende i

den første af de perioder, hvor Perenboom arbejdede i Tyskland, medens den sidstnævnte fandt anvendelse i den anden periode.

Den relevante bestemmelse i forordning nr. 3 er, som jeg har anført, artikel 12, stk. 1. Denne var, for så vidt det er af betydning, affattet således (da der ikke findes nogen autentisk dansk version af forordning nr. 3, citeres den franske) (JO af 16. 12. 1968, s. 507):

«Sous réserve des dispositions du présent titre, les travailleurs salariés ou assimilés occupés sur le territoire d'un Etat membre sont soumis à la législation de cet Etat, même s'ils résident sur le territoire d'un autre Etat membre ...»

(Medmindre andet er bestemt i nærværende afsnit, er arbejdstagere og dermed ligestillede personer, der er beskæftiget på en medlemsstats territorium, omfattet af denne stats lovgivning, selv om de er bosat på en anden medlemsstats territorium.)

Denne bestemmelse udgjorde en del af en samling bestemmelser i forordning nr. 3, artiklerne 12-15, som var grupperet i afsnit II og betegnet «Dispositions déterminant la législation applicable» (Bestemmelser der fastlægger, hvilken lovgivning der skal finde anvendelse). Formålet med disse bestemmelser var, som det er fastslået i en række af Domstolens domme, at sikre, at en arbejdstager i almindelighed på et hvilket som helst tidspunkt kun skulle være underkastet én medlemsstats socialsikringslovgivning for af hensyn ikke blot til arbejdstageren selv og hans arbejdsgiver eller arbejdsgivere men også til medlemsstaternes socialsikringsmyndigheder, at undgå unødvendige sammenlægninger og komplikationer, som i sig selv kunne udgøre hindringer for arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet. Jeg opregnede disse domme i mit forslag til afgørelse i sag 8/75, *C.P.A.M. Sélestat mod Football Club d'Andlau*. (Sml. 1975, s. 739) på side 753, hvor jeg også anførte (på side

754), at en bestemt medlemsstats lovgivning, hvor den ifølge de nævnte bestemmelser var anvendelige på en bestemt arbejdstager, fandt anvendelse på ham for så vidt angår både bidrag og ydelser. Disse overvejelser synes at ligge til grund for Domstolens dom i selve sagen *Football Club d'Andlau*.

I to af de pågældende domme, i sag 92/63 *Nonnenmacher mod Sociale Verzekeringsbank* (Sml. 1954-64, s. 491) og i sag 19/67 *Sociale Verzekeringsbank mod Van der Vecht* (Sml. 1965-68, s. 411), formulerede Domstolen en undtagelse fra det almindelige princip. Domstolen antog, at artikel 12 ikke udelukkede en anden medlemsstat end den, på hvis område en arbejdstager var beskæftiget, fra at anvende sin socialsikringslovgivning på ham, endog selv om dette ville medføre en forhøjelse af de bidrag, som skulle betales af ham eller hans arbejdsgiver, hvis det ville give ham »en yderligere social beskyttelse«. Høge Raad henviser udtrykkeligt til denne undtagelse i sin forelæggelseskendelse, hvor den citerer sagen *Van der Vecht*.

Forordning nr. 1408/71 (EFT 1971 II, s. 366; org.ref. JO L 149, s. 2) indeholder i afsnit II, som omfatter artiklerne 13-17, en lignende samling regler til fastslåelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes på arbejdstageren. Forordningens artikel 13, stk. 1 indførte imidlertid en vigtig ændring. Artikel 13, stk. 1 er affattet således:

«En arbejdstager, der er omfattet af denne forordning, er alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit.»

Det er derfor under alle omstændigheder ikke længere muligt for en anden medlemsstat end den, hvis lovgivning ifølge denne samling regler er anvendelig på en bestemt arbejdstager, at tvinge ham eller hans arbejdsgiver til at betale bidrag i medfør af dens egen lovgivning. Der kan kun ske dobbelt betaling af bidrag ifølge

artikel 15, som vedrører »frivillig forsikring eller frivillig fortsat forsikring«. Med andre ord kan en sådan dobbelt betaling kun finde sted, hvis den pågældende arbejdstager ønsker det. Det er interessant, at dette fører retstilstanden tilbage til, hvad generaladvokat Lagrange mente, den skulle antages at være ifølge forordning nr. 3 — jf. hans forslag til afgørelse i sagen *Nonnenmacher* (Recueil 1964, s. 585-586) — og forælder eller i det mindste tager brodden af den kritik af dommene *Nonnenmacher* og *Van der Vecht*, som visse lærde forfattere har fremsat.

Forordning nr. 1408/71 medførte ikke ellers nogen ændring i lovstoffet, som angår denne sag. Artikel 13, stk. 2, som gentager artikel 12, stk. 1 i forordning nr. 3, bestemmer:

»Medmindre andet er bestemt i artiklerne 14-17:

a) er en arbejdstager, der er beskæftiget på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område ...«

Som Hoge Raad og Kommissionen begge påpeger, drejer tvisten i det foreliggende tilfælde sig ikke så meget om, hvorvidt de tyske og nederlandske lovgivninger kunne gælde samtidig — thi det er ubestridt, at sidstnævnte lovgivning ikke fandt anvendelse, medens Perenboom var beskæftiget i Tyskland — men om Perenbooms indtægter i Tyskland overhovedet kunne medregnes ved påligningen af hans bidrag til den nederlandske socialsikring for den periode, hvor han, som det er indrømmet, kun var undergivet nederlandsk lovgivning.

Hoge Raad har forelagt Domstolen to spørgsmål, hvoraf det første angår forordning nr. 3 og det andet forordning nr. 1408/71. De lyder således:

•1. Er det i henhold til artikel 12 i forordning nr. 3 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber, i givet fald sammen med andre fællesskabsretlige bestemmelser, retmæssigt i forhold til en ar-

bejdstager, som i et helt kalenderår bor i en medlemsstat (herefter bopælsstaten) og i en del af dette år arbejder i en anden medlemsstat — med det resultat, at han i denne del af året er underlagt den anden medlemsstats regler om social sikring og ikke i det samme tidsrum har status som forsikret i bopælsstaten men dog den øvrige del af året er underlagt bopælsstatens lovgivning — at den af nævnte arbejdstager i den anden medlemsstat indtjente løn tages i betragtning i bopælsstaten med henblik på opkrævningen af socialsikringsbidrag ved henførelse til den periode, hvor bopælsstatens lovgivning har fundet anvendelse, af en del af arbejdstagerens samlede årsløn, herunder den løn, han har indtjent i den anden medlemsstat, i tidsmæssigt forhold til nævnte periode, selv om omfanget efter bopælsstatens ordning af de af forsikringen flydende rettigheder ikke er knyttet til betalingen af bidrag i den forstand, at rettighederne formindskes, såfremt en forsikret ikke gennem et helt år har haft bidragspligtig indkomst?

2. Hvorledes skal retmæssigheden bedømmes, såfremt den pågældendes beskæftigelse i den anden medlemsstat er udøvet efter den 1. oktober 1972, altså efter ikrafttrædelsen af artikel 13 i forordning nr. 1408/71 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber?«

Det mest slående ved disse spørgsmål er måske, at de er formuleret, det første udtrykkeligt og det andet implicit, ud fra den antagelse, at socialsikringsbidrag nødvendigvis skal pålignes på grundlag af kalenderåret. Der ligger ikke nogen sådan antagelse til grund for forordning nr. 3 eller forordning nr. 1408/71, thi disse forordninger skal anvendes ensartet ikke blot i medlemsstater (såsom Nederlandene), hvor ligningsgrundlaget følger kalenderåret, men også i andre medlemsstater, hvor det er anderledes. Der består i så henseende betydelig ulighed mellem de gældende ordninger i de forskellige

medlemsstater. Således er ligningsgrundlaget ugentligt i nogle (f.eks. Italien og Det forenede Kongerige), og i andre (f.eks. Tyskland) afhænger det af tidsrummene mellem den pågældende arbejdstagers lønningssage. I atter andre (f.eks. Belgien og Frankrig) afhænger det af disse tidsrum men er underkastet lofter, som anvendes på forskellige intervaller (Belgien månedligt eller kvartalsvis, afhængigt af omstændighederne, i Frankrig årligt). Og så videre.

Jeg mener, at løsningen af denne sag skal søges heri.

Afsnit II i forordning nr. 3 og det samme afsnit i forordning nr. 1408/71 bestemmer, hvilken lovgivning der skal anvendes på en arbejdstager i hele den periode, uden hensyn til dens længde, hvori omstændighederne vedrørende hans beskæftigelse svarer til en bestemt beskrivelse. I denne periode er, bortset fra den undtagelse, som blev fastslået ved dommene i sagerne *Nonnenmacher* og *Van der Vecht*, og bortset fra tilfælde af frivillig eller frivillig fortsat forsikring, ingen anden medlemsstat end den, hvis lovgivning således gøres anvendelig, berettiget til at opkræve bidrag fra den pågældende arbejdstager.

Jeg mener, at det heraf logisk følger, at ingen sådan medlemsstat er berettiget til at lovgive således, at en del af denne arbejdstagers indtægter for nævnte periode kunstigt henføres til en anden periode, i hvilken statens egen lovgivninger finder anvendelse på ham, således at det sætter staten i stand til at påligne ham bidrag for disse indtægter. Overført på den foreliggende sag betyder dette, at det, så længe Perenboom var beskæftiget i Tyskland, skønt bosiddende i Nederlandene, alene var Forbundsrepublikken, som var berettiget til at påligne ham socialsikringsbidrag, og at ingen nederlandsk lovgivning gyldigt kan bestemme, at nogen del af hans indtægter for denne periode skal være bidragspligtig for en anden periode, selv om denne falder i det samme kalenderår, således at indtægterne kan pålignes nederlandske socialsikringsbidrag.

For så vidt angår undtagelsen i sagerne *Nonnenmacher* og *Van der Vecht*, mener jeg under hensyn til den autoritative udtalelse fra Hoge Raad om, at bidrag, som betales af Perenboom, ikke vedrører hans ret til ydelser i medfør af den nederlandske lovgivning, at det er tilstrækkeligt at anføre, at denne undtagelse ikke kan finde anvendelse.

Som resultat mener jeg, at Domstolen, som svar på de af Hoge Raad forelagte spørgsmål, bør statuere følgende —

- 1) Artikel 12 i forordning nr. 3 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber udelukkede en anden medlemsstat end den, hvis lovgivning en arbejdstager derved underkastedes for en bestemt periode, fra at medregne lønninger, som han indtjente i denne periode, ved påligningen af hans socialsikringsbidrag, medmindre han derved opnåede ret til en supplerende beskyttelse i henseende til social sikring.
- 2) Artikel 13 i forordning nr. 1408/71 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber udelukker, at en sådan medlemsstat under nogen omstændigheder kan tage sådanne lønninger i betragtning med henblik på et sådant formål.